

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No: 2023/123

KARAR

Cumhurbaşkanının 10.03.2023 tarihli ve 2023/121 sayılı kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin yenilenmesine karar verilmiş olup, anılan karar Resmî Gazete'nin 10.03.2023 tarihli ve 32128 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Kurulumuzun 10.03.2023 tarihli ve 2023/90 sayılı kararıyla, birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin 14 Mayıs 2023 Pazar günü, Cumhurbaşkanlığı Seçiminin ikinci oylamaya kalması durumunda 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılmasına karar verilmiştir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 79'uncu maddesindeki düzenlemeyle seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma görevi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiştir.

6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nun 2'nci maddesinin;

➤ Birinci fıkrasında; "Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.",

➤ Beşinci fıkrasında; "Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Kanun, 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun, 23/5/1987 tarihli ve 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.",

➤ Altıncı fıkrasında; "Yüksek Seçim Kurulu, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapmak ve yaptırmak amacıyla, gerekli ilke kararları almaya, beşinci fıkrada sayılan kanunlar ile bu Kanunda seçimle ilgili olarak yer alan bütün süreleri gerektiğinde kısaltarak tespit ve ilâna yetkilidir."

hükümleri yer almaktadır.

14 Mayıs 2023 tarihinde birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takvimine göre; seçim takviminin başlangıç tarihi 18 Mart 2023 Cumartesi günü olup, Cumhurbaşkanlığı seçiminde seçim propagandasının başlangıç tarihi aday listelerinin kesinleşme tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma günü olarak belirlenmiştir.

6271 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin birinci fıkrası; "Propaganda dönemi, aday listesinin kesinleştiği gün başlar ve oylamaların yapılacağı günden önceki gün saat 18.00'de sona erer.", dördüncü fıkrası da; "Propaganda döneminde Başbakan, bakanlar ve milletvekilleri ile ilgili yasalara ilişkin hükümler dâhil olmak üzere propagandaya dair diğer hususlarda 298 sayılı Kanun hükümleri kıyasen uygulanır." hükmünü içermektedir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 49 ilâ 66'ncı maddelerinde seçim propagandasının usul ve esasları düzenlenmiştir.

Anılan Kanun hükümlerine göre, Cumhurbaşkanlığı seçimi propaganda döneminin başlangıç tarihinden bitimine kadar uyulması gereken usul ve esaslar hakkında hazırlanan karar taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla, konu incelendi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasa'nın 79'uncu maddesiyle; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma seçim süresince ve seçimden sonra seçim konuları ile ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama görev ve yetkisi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiş, ayrıca 6271 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin altıncı fıkrasında da; "Yüksek Seçim Kurulu, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapmak ve yaptırmak amacıyla, gerekli ilke kararları almaya, beşinci fıkrada sayılan kanunlar ile bu Kanunda seçimle ilgili olarak yer alan bütün süreleri gerektiğinde kısaltarak tespit ve ilâna yetkilidir." hükmü ile Cumhurbaşkanlığı seçiminin Yüksek Seçim Kurulunun yönetim ve denetiminde yapılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda değinilen mevzuat hükümlerine göre belirlenen seçimin başlangıç tarihi ile birlikte seçim işlemleri ve seçim süreci işlemeye başladığından, adaylık listelerinin kesinleştiği tarihten oy verme gününe kadar olan bu süreçte ilgililerce uyulması gereken esaslar ile seçim propaganda serbestliği ile yasaklarının belirlenmesi zorunluluk arz etmektedir.

298 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinde; propaganda serbestliği ve süresinin, oy verme gününden önceki onuncu günün (4 Mayıs 2023 Perşembe) sabahı başlayacağı ve oy verme gününden önceki gün (13 Mayıs 2023 Cumartesi) saat 18.00'de sona ereceği belirtilmiş, bu serbestlik ve süreye getirilen sınırlamalar da yine aynı Kanun'un 49 ilâ 66'ncı maddeleri arasında düzenlenmiştir.

S O N U Ç:

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde; Cumhurbaşkanlığı seçiminde propaganda serbestliği ve süresi ile ilgili uyulması gereken usul ve esaslar aşağıda açıklandığı biçimde düzenlenmiştir.

Bu Kararda adayın kullanacağı belirtilen tüm yetkiler, aday tarafından bizzat kullanılabileceği gibi yazılı olarak yetkilendireceği ve Yüksek Seçim Kuruluna veya yetkili il ya da ilçe seçim kurullarına bildireceği kişiler eliyle de kullanılabilir.

Siyasi partiler tarafından, destekledikleri aday lehine bu kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde açık veya kapalı yer toplantıları yapılabilir.

I- PROPAGANDA DÖNEMİNİN BAŞLANGIÇ TARİHİNDEN (31 Mart 2023) İTİBAREN;

A) Açık yerlerde propaganda;

İlk oylama için ; (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde ; (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

a) Seçim zamanında, genel yollar üzerinde, mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesisler ile ilçe seçim kurullarınca gösterileceklerden başka meydanlarda toplu olarak sözlü propaganda yapılmasının yasak olduğuna (298/50-1),

b) İlçe seçim kurullarınca, gidiş-gelişi bozmayacak ve pazarların kurulmasına engel olmayacak surette toplantıların genel olarak yapıldığı ve varsa elektrik tesisatı olan yerleri seçmek suretiyle hangi meydanlarda toplu olarak sözlü propaganda yapılabileceğinin tespit edilmesine (298/50-2),

İlçe seçim kurulunca, o seçim çevresi içindeki miting alanlarının 28 Nisan 2023 Cuma gününe kadar belirlenerek, seçime katılan adaylara ilçe seçim kurullarında ilan yoluyla duyurulmasına, adayların, duyurudan itibaren iki gün içinde (en geç 30 Nisan 2023 Pazar) yararlanmak istedikleri miting alanları, tarih ve saatinin yazılı olarak ilçe seçim kuruluna iletmelerinin ve ilçe seçim kurullarınca da en geç 1 Mayıs 2023 Pazartesi günü adayların yararlanacakları miting alanlarının, tarih ve saatinin belirlenmesi gerektiğine,

Birden fazla adayın sözlü propaganda yapmak için müracaatı üzerine, ilçe seçim kurullarınca toplantı, meydan, gün, sıra ve saatlerinin 1 Mayıs 2023 Pazartesi günü saat 11.00'de ad çekme ile belirlenip, ilgililerine tebliğ edilmesine (298/50-3),

Belirlenen miting alanına aynı gün ve saatlerde sözlü propaganda için birden fazla aday tarafından başvurulması halinde propaganda süresinin en az 2 (iki) saat olarak belirlenmesine, birbirini takip eden propagandalar arasında en az 2 (iki) saatlik ara bırakılmasına, başvuran adaylar arasında anlaşma sağlanmadığı takdirde, propaganda sırasının ad çekme suretiyle tespitine,

Adaylar arasında anlaşma olması durumunda, propaganda gün ve saatlerinin diğer aday/adayların muvafakati aranmadan değiştirilebileceğine,

c) Oy verme gününden önceki onuncu gün olan 4 Mayıs 2023 Perşembe günü sabahından, oy verme gününden önceki 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

İkinci oylamaya kalması halinde 15 Mayıs 2023 Pazartesi günü sabahından, 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

kadar olan propaganda serbestliği süresinde denetim ve gözetim yetkisinin ilçe seçim kurullarında, 4 Mayıs 2023 Perşembe gününden önceki zamanlarda ise yetkinin mülki idare amirlerinde olduğuna,

ç) Açık yerlerde, güneşin batmasını müteakip ikinci saatin sonundan, güneşin doğmasına kadar toplu olarak sözlü propaganda yapılamayacağına (298/50-4),

d) Fakültelerin, öğrenci yurtlarının, teknik ve idari birimlerinin bulunduğu etrafi kapalı ve giriş çıkışların kontrollü yapıldığı üniversitelerin kampüslerindeki tüm açık ve kapalı alanların öğrenciler ve personel tarafından ortak alan olarak tamamen kamu hizmeti için kullanıldığı dikkate alınarak, 298 sayılı Kanun'un 50'nci maddesinin ilk fıkrası, 51'inci maddesinin son fıkrası, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 59'uncu maddesinin son fıkrası gereğince, buralarda seçim propagandası ve seçim toplantısı yapılamayacağına,

e) Yurt dışında ve gümrük kapılarında sözlü propaganda yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

B) Kapalı yerlerde propaganda;

İlk oylama için ; (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde ; (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

a) Seçime katılan adaylar adına kapalı yer toplantısı yapılabileceğine (298/51-1),

➤Kapalı yerden anlaşılması gerekenin; temeli ve çatısı olan, dört tarafı kapalı yapılar olduğuna, üstü kapalı olduğu halde dört tarafı kapalı olmayan yerlerin kapalı yer sayılamayacağına, ancak 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde kapalı yer toplantısı yapılabilecek uygun bir yer olmaması halinde, ilçe seçim kurulunca uygun bulunacak yerlerin kapalı yer olarak belirlenebileceğine,

➤Kapalı yer toplantısı yapmak isteyen adayların, üç kişilik bir heyet kurmak suretiyle en yakın zabıta amir veya memuruna haber vermeleri gerektiğine, köylerde, muhtara veya vekiline haber verilmesinin yeterli olduğuna (298/51-2),

➤Heyetin, toplantının düzenini sağlamak, kanunlara karşı hareketleri, edep törelerine aykırı veya suç işlemeye kışkırtıcı mahiyet taşıyan söz veya fiilleri önlemekle görevli bulunduğuna (298/51-3),

➤Yukarıdaki kurala aykırı bir durum baş gösterdiğinde, heyetin, bunu önlemeye çalışarak, gerekirse zabıtayı çağırması gerektiğine (298/51-4),

➤Heyetin, toplantıda hazır bulunanlardan söz alacak olanları tayin ve tahdit edebileceğine (298/51-5),

➤Bu toplantılarda yapılacak konuşmaların, 298 sayılı Kanun'un hoparlörle propaganda esaslarını düzenleyen 56'ncı maddesi hükmü saklı kalmak üzere, güneşin batmasını müteakip ikinci saatin sonuna kadar hoparlörle binanın dışındaki açık alanlara da verilebileceğine (298/51-6, 56-1, 50-son),

➤Kapalı yer toplantılarına, toplantıyı idare eden heyetin isteği veya yetkili seçim kurullarının kararı olmadıkça zabıta amir ve memurlarının, muhtar ve ihtiyar meclislerinin/heyetlerinin, hiçbir surette müdahale edemeyeceklerine (298/51-7).

b) Mabetlerde, okullarda, kışla, karargâh, ordugâh gibi, askeri bina ve tesislerle askeri mahfillerde ve kamu hizmeti görülen diğer yerlerde kapalı yer toplantısı yapılamayacağına (298/51-son).

c) Yurt dışında ve gümrük kapılarında kapalı yerlerde propaganda yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

C) Seçim büroları;

İlk oylama için : (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde : (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

a) Adaylıkların kesinleştiği 31 Mart 2023 Cuma gününden itibaren Cumhurbaşkanlığı adaylarının, seçim çalışmalarını yürütmek üzere yurt içinde seçim büroları açabileceklerine,

➤Ticari faaliyeti devam eden iş yerlerinin aynı zamanda seçim bürosu olarak kullanılamayacağına,

➤İkinci oylamaya kalması durumunda, Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden itibaren adayların, mevcut seçim bürolarında faaliyetlerine devam edebileceklerine, ancak, birinci oylamanın kesin sonuçlarının ilân edileceği 19 Mayıs 2023 Cuma gününden itibaren ikinci oylamaya katılmaya hak kazanan adayların dışındaki diğer adayların seçim bürolarını kapatmaları gerektiğine,

➤Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri ve bunlara bağlı kuruluşlara, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklara, özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklere ve Devletten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıflara, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üretici birlikleri, kooperatif birlikleri, bankalar ve sendikalara ait bina ve tesislerin seçim bürosu amacıyla kullanılamayacağına (298/51/A-1),

➤Cumhurbaşkanı adaylarının yurt dışında seçim bürosu açamayacaklarına (298/94/A-son),

➤Cumhurbaşkanı adaylarının, seçim bürosunun adresini ve en az bir sorumlusunun kimlik ve iletişim bilgilerini içeren bildirim propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden, propaganda serbestliğinin başlangıç tarihinden önceki 3 Mayıs 2023 Çarşamba günü mesai saati sonuna kadar mahallin en büyük mülki amirine, propaganda serbestliği süresinin başlamasından (4 Mayıs 2023 Perşembe) sonra ise, ilçe seçim kuruluna vermesiyle açılmış sayılacağına, bildirim suretiyle açılan seçim bürolarının listesinin, mahallin en büyük mülki amirlikleri tarafından ilçe seçim kurullarına gönderilmesi gerektiğine (298/51/A-2),

➤5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 48 ve 49'uncu maddelerinde açıklandığı üzere, gerçek ve tüzel kişiler iş ve işlemlerinde ulusal adres veri tabanı ile MERNİS veri tabanı ilişkilendirilmiş adres bildirmekle yükümlü olmalarının gerekmesi, diğer taraftan seçim bürosunun adresi ile en az bir sorumlusunun kimlik ve iletişim bilgilerini içeren bildirim verilmesi zorunluluğu karşısında, 5490 sayılı Kanun çerçevesinde adres bilgilerinin oluşmayacak olması nedeniyle çadır, karavan, seyyar veya sabit baraka, tır dorsesi, sabit otobüs ve kamyon kasası vb. yerlerin seçim bürosu olarak kullanılmayacağına, ancak 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde seçim bürosu olarak kullanılacak yer bulunmaması halinde, ilçe seçim kurulunca uygun görülecek yerlerin seçim bürosu olarak kullanılabilmesine,

➤Açılma şartlarını taşımayan seçim bürolarının ilgisine, bu eksikliklerin tamamlanması için üç günlük süre verileceğine, bu süreye uyulmaması halinde büroların, şartları tamamlanıncaya kadar mülki amirlerce kapatılacağına (298/51/A-3),

➤Propaganda serbestliği döneminde ilçe seçim kurullarına yapılan başvurularda eksiklikler tamamlanmaz ise ilçe seçim kurulunun seçim bürosunun kapatılması yolundaki bildirim üzerine bu işlemin mülki amirlerce yerine getirilmesine,

b) Diğer seçim faaliyetleri saklı kalmak üzere, seçim bürolarında görüntülü ve sesli propaganda yapılabileceğine, ancak seçim bürolarında yapılacak sesli yayınlarda çevresel gürültü ile ilgili mevzuat hükümlerine uyulması gerektiğine (298/51/A-4),

c) Seçim bürolarının, saat 09.00'dan 23.00'e kadar halka açık faaliyette bulunabileceklerine (298/51/A-son),

ç) Seçim bürolarındaki ilân ve reklam malzemelerinin 13 Mayıs 2023 (ikinci oylamaya kalması halinde 27 Mayıs 2023) Cumartesi günü saat 18.00'de kaldırılacağına, seçim bürolarının faaliyetlerinin de bu tarih ve saatte son bulacağına,

Ç) Basın iletişim araçları ve internette propaganda;

İlk oylama için ; (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde ; (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

Seçime katılan Cumhurbaşkanı adaylarının, propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden, 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar;

(ikinci oylamaya kalması halinde 15 Mayıs 2023 Pazartesi gününden 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar adayların, ancak, Yüksek Seçim Kurulu tarafından birinci oylamanın kesin sonuçlarının ilân edildiği 19 Mayıs 2023 Cuma gününden itibaren ise sadece ikinci oylamaya katılmaya hak kazanan adayların 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar);

a) Yazılı basında ilân ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak; sözlü, yazılı ve görüntülü propaganda yapabileceklerine (298/55/B-1),

Ancak yurt dışında yayımlanan yazılı basında ilân ve reklam yoluyla yazılı veya görüntülü propaganda yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

b) Vatandaşların elektronik posta adreslerine, taşınabilir ya da sabit telefonlarına görüntülü, sesli veya yazılı mesaj göndermek suretiyle propaganda yapılmasının yasak olduğuna (298/55/B-2),

Ancak siyasi partilerin kendi üyelerine sesli, görüntülü veya yazılı mesajları her zaman gönderebileceklerine (298/55/B-2).

c) Oy verme gününden önceki on gün içinde 4 Mayıs 2023 Perşembe gününden itibaren 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar;

İkinci oylamaya kalması halinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından birinci oylamanın kesin sonuçlarının ilân edileceği 19 Mayıs 2023 Cuma gününden itibaren 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile;

➤ Kamuoyu araştırmaları,

➤ Anketler,

➤ Tahminler,

➤ Bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum,

gibi adlarla, bir siyasi partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın yapılmasının ve herhangi bir surette dağıtımının yapılmasının yasak olduğuna,

Bu sürenin dışında yurt içinde yapılacak kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler ve mini referandum gibi yayınlarda; tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine uyulmasında zorunluluk bulunduğu,

Ancak yurt dışında ve gümrük kapılarında hiçbir şekilde kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler ve mini referandum gibi yayınların yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6),

Tarafsızlıktan kastedilen amacın, tek yönlü ve taraf tutan yayınların yapılmamasını, seçime katılan adaylar arasında fırsat eşitliğinin gözetilmesini, yayınların doğru, gerçek olgu ve esaslara dayandırılmasını sağlamak olduğuna,

Kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayımlanması sırasında, araştırmancının hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmancının kim tarafından finanse edildiğinin mutlaka açıklanması gerektiğine, herhangi bir yayın kuruluşundan yapılan ve yukarıdaki bilgileri içermeyen alıntıya dayanılarak yapılan yayınların da bu kapsamda değerlendirileceğine (298/55/B-3),

Yukarıda açıklanan kurallara aykırılığın tespiti halinde; keyfiyetin ilgisi itibarıyla Cumhuriyet başsavcılıklarına, Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna ve Erişim Sağlayıcıları Birliğine bildirilmesi gerektiğine,

D) Hoparlörle propaganda;

İlk oylama için ; (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde ; (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

a) Propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden, seçim propagandasının sona erdiği 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

İkinci oylamaya kalması halinde, Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden itibaren seçime katılan adayların, ancak kesin sonuçların ilân edildiği 19 Mayıs 2023 Cuma gününden itibaren ise sadece ikinci oylamaya katılmaya hak kazanan adayların 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

kadar halkın huzur ve rahatını bozmamak ve açık yerlerde güneşin batmasını müteakip ikinci saatin sonuna kadar hoparlörle propagandanın serbest olduğuna (298/50-son),

Ancak; başka bir parti veya aday adına açık ya da kapalı yer toplantısı yapılan saatlerde, bu toplantıların yapıldığı yer ve binalardan işitilecek ve bu toplantıları rahatsız edecek biçimde hoparlörle propaganda yapılmayacağına (298/56-1),

b) İlçe seçim kurullarının, kendiliğinden veya siyasi partilerin ya da adayların istekleri üzerine mahallin özelliklerini göz önünde tutarak hoparlörle yayının yerini, zamanını, süresini ve diğer şartlarını tespitte yetkili olduklarına (298/56-2),

Siyasi partilerin istemeleri halinde, ilçe seçim kurulunun düzenleyeceği programa göre varsa belediye hoparlörlerinden bedeli karşılığında eşit surette faydalanabileceklerine (298/56-son),

Yurt dışında ve gümrük kapılarında hoparlörle propaganda yapılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

E) Propaganda amaçlı yayın ve malzeme dağıtımı;

İlk oylama için ; (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde ; (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

Seçime katılan adayların, propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden, seçim propaganda süresinin son günü olan 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

İkinci oylamaya kalması halinde, Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilânını müteakip seçime katılan adayların, ancak kesin sonuçların ilân edildiği 19 Mayıs 2023 Cuma gününden itibaren ise sadece ikinci oylamaya katılmaya hak kazanan adayların 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

kadar kendilerini tanıtıcı nitelikte broşür, el ilânları, parti bayrağı, poster, afiş veya ses ve görüntü içeren CD/DVD gibi her türlü yayını dağıtmakta serbest olduklarına, belirtilen yayın veya malzemeleri dağıtacak kimselerin on sekiz yaşını doldurmuş bulunmaları gerektiğine (298/57-1 - son),

Ancak; adayların, yukarıda sayılanlar dışında herhangi bir hediye ve eşantıyon dağıtmalarının, dağıttirmalarının veya bunları üçüncü kişiler ya da kurum ve kuruluşlar aracılığıyla dağıttirmalarının yasak olduğuna (298/57-1),

Siyasi partilerin ve adayların, halkın huzur ve refahını bozmamak, yaya ve taşıt trafiğini engellemek koşuluyla önceden izin almaksızın sadece yurt içinde tanıtım yeri (stand) açabileceklerine, bu konuda çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünde ilçe seçim kurullarının yetkili olduğuna,

Yurt dışında ve gümrük kapılarında propaganda amaçlı yayın ve malzeme dağıtılamayacağına (298/94/A-son, 94/E-6).

F) Propaganda yayınlarına ilişkin yasaklar;

Propaganda için kullanılan el ilânları ve diğer her türlü matbuat üzerinde Türk Bayrağı ve dini ibareler bulundurulamayacağına (298/58-1),

Ancak siyasi partiler ve adaylar tarafından yapılacak her türlü propagandalarda Türkçenin yanı sıra farklı dil ve lehçelerin de kullanılabileceğine (298/58-2; 2820/81-c).

G) İlan ve reklam yerleri;

İlk oylama için ; (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde ; (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

a) Adayların, seçim bürolarına, propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden, seçim propaganda süresinin son günü olan 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

İkinci oylamaya kalması halinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden itibaren seçime katılan adayların, birinci oylamanın kesin sonuçlarının ilân edileceği 19 Mayıs 2023 Cuma gününden itibaren ise sadece ikinci oylamaya katılmaya hak kazanan adayların seçim propaganda süresinin son günü olan 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

kadar parti bayrağı, afiş, poster, pankart ve benzeri malzemelerini asabileceklerine veya yapıştırabileceklerine (298/60-1),

Siyasi partilerin, sayılan malzemeleri genel merkez, il, ilçe ve belde binalarına da her zaman asmakta ve yapıştırmakta serbest olduklarına (298/60-1),

b) Siyasi partiler ve adayların, propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden, propaganda süresinin son günü olan 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

İkinci oylamaya kalması halinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden itibaren seçime katılan adayların, birinci oylamanın kesin sonuçlarının ilân edileceği 19 Mayıs 2023 Cuma gününden itibaren ise sadece ikinci oylamaya katılmaya hak kazanan adayların seçim propaganda süresinin son günü olan 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

kadar sadece yurt içinde açık veya kapalı yer toplantıları ile taşıtlarında; afiş, poster, pankart ve benzeri ilân ve reklam malzemelerini serbestçe kullanabileceklerine (298/60-2),

Miting günü, miting alanı çevresindeki güzergâhlarda, toplantı süresinin bitimine kadar bu malzemelerin yine serbestçe kullanılabilmesine (298/60-3),

c) Propaganda ilân ve reklam malzemelerinin, yukarıda sayılan yerler dışında, ancak ilçe seçim kurullarınca gösterilecek yerlere, aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre asılabileceğine ve yapıştırılabileceğine (298/60-4),

1) Seçime katılan adayların;

➤25 Nisan 2023 Salı gününden,

➤İkinci oylamaya kalması halinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden,

➤Kesin sonuçların ilân edilmesiyle birlikte ikinci oylamaya katılmaya hak kazanan adayların 19 Mayıs 2023 Cuma gününden,

itibaren kendilerini tanıtıcı poster, parti bayrağı, ilân, pankart veya afiş gibi malzemeleri asmak veya yapıştırmak amacıyla, belediyelerce doğrudan kullanılan ve ilçe seçim kurullarınca belirlenen sabit ilân ve reklam yerlerinden süresi, sayısı ve ücreti eşit olmak şartıyla yararlanabileceklerine (298/60-5),

2) Seçim zamanı dışında ücretsiz olarak isteklisine tahsis edilen ilân ve reklam yerleri için ücret talep edilemeyeceğine, bu yerlerin siyasi partiler ve adaylar arasında eşit olarak paylaşılacağına (298/60-5),

3) Belediyelerin izni ile özel kişi ve kuruluşlar tarafından kurulan veya belediyelere ait olup da özel kişi ve kuruluşlara kiraya verilen sabit ilân ve reklam yerlerinin, bu kişi ya da kuruluşlar tarafından propaganda amacıyla kullanılabilmesi için, bu hususta ilçe seçim kurulu başkanlığına yapılacak başvuru üzerine, söz konusu yerlerin ilçe seçim kurullarınca yukarıda belirtilen bu kurallara göre tahsis edilmesi gerektiğine (298/60-6),

4) İlçe seçim kurulunca, o seçim çevresi içindeki ticari amaçlı sabit ilân ve reklam yerlerinin, 21 Nisan 2023 Cuma günü saat 16.00'ya kadar belirlenerek, seçime katılan adaylara yazılı olarak bildirilmesine ve adayların bildirimden itibaren üç gün içinde (en geç 24 Nisan 2023 Pazartesi) yararlanmak istedikleri ilân ve reklam yerlerini ve süresini yazılı olarak ilçe seçim kuruluna iletmelerinin icap ettiğine (298/60-7),

5) İlçe seçim kurulu tarafından, başvuruda bulunan adaylar arasında tahsisin aynı kurallar çerçevesinde yapılmasına (298/60-8),

6) Aynı ilân ve reklam yerleri için birden fazla adayın talepte bulunması halinde, ilçe seçim kurulunun, ilgilileri aynı anda davet ederek son tercihlerini yazılı olarak bildirmelerini istemesine, ilgili adaylar arasında, anlaşma sağlanamaması durumunda, ilân ve reklam yerlerinin, ad çekme işlemi (en geç 25 Nisan 2023 Salı günü saat 11.00) yapılarak eşit süre, sayı ve ücret karşılığında tahsis edilmesine, ad çekme işleminin, birden fazla istekte bulunulan her bir ilân ve reklam yeri için, propaganda süresinin tamamının, istekli sayısına bölünmek suretiyle eşit olarak belirlenmesine (298/60-9),

7) Şehir dışında karayolları kenarında bulunan sabit ilân ve reklam yerlerinin de aynı yöntemle belirleme ve tahsis etme yetkisinin, ilçe seçim kurullarında olduğuna, ancak ilçe seçim kurulunun bu yetkisini, yetkili ilçe seçim kuruluna devredebileceğine (298/60-10),

8) Ad çekme işleminden sonra ilân ve reklam yerlerinden yararlanmak istemediğini il veya ilçe seçim kuruluna yazılı olarak bildiren aday için ayrılan yerlerin, başvuruda bulunan diğer adaya tahsis edilebileceğine (298/60-11),

9) Bu tahsis işlemi yapılırken adaylar arasındaki fırsat eşitliğinin gözetilmesinin esas olduğuna,

c) 298 sayılı Kanun'da yasaklanan yerler dışında, kamuya açık alanlara yerleştirilmiş görüntülü ilân ve reklam yapmaya uygun sabit dijital reklam panoları vasıtasıyla da görüntülü propaganda yapılabileceğine,

Ancak, yukarıda belirtilen araçlarla sesli propaganda yapılmasının yasak olduğuna,

Panoların, hangi gün ve saatlerde propagandalar için kullanılacağı seçim kurulları tarafından belirlendikten sonra bu süre içinde yapılacak propagandaların sıra ve süresi, yukarıda belirtilen usule göre tespit edilerek, adaylara tahsisinin yapılmasına (298/60-12),

Ancak Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişiliklerine ait sabit dijital panolarda tanıtım veya propaganda amaçlı sesli ya da görüntülü yayın yapılamayacağına.

d) Vatandaşların sadece yurt içinde;

➤25 Nisan 2023 Salı gününden, itibaren propaganda süresinin bitim günü olan 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e,

➤İkinci oylamaya kalmaması halinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden, propaganda süresinin sona erdiği 27 Mayıs 2023 Cumartesi saat 18.00'e,

kadar, konutlarına, iş yerlerine veya taşıtlarına, adaylara ait bayrak, afiş veya poster gibi tanıtıcı malzemeleri asabileceklere veya yapıştırılabileceklerine, bu ilân ve reklamların her türlü vergi ve harçtan muaf olduğuna (298/60-13),

Konut veya işyeri olarak kullanılmayan binalar ile iskâna açılmamış ya da inşaat halindeki yapılara, adaylara ait bayrak, afiş veya poster gibi tanıtıcı malzemelerin asılamayacağına veya yapıştırılmayacağına,

Fakültelerin, öğrenci yurtlarının, teknik ve idari birimlerinin bulunduğu etrafı kapalı ve giriş çıkışların kontrollü yapıldığı üniversitelerin kampüslerindeki tüm açık ve kapalı alanların öğrenciler ve personel tarafından ortak alan olarak tamamen kamu hizmeti için kullanıldığı dikkate alınarak, 298 sayılı Kanun'un 50'nci maddesinin ilk fıkrası, 51'inci maddesinin son fıkrası, 2547 sayılı Kanun'un 59'uncu maddesinin son fıkrası gereğince, buralara adaylar adına parti bayrağı, afiş, poster, pankart ve benzeri malzemelerin asılamayacağına,

Seçim propaganda süresinin son günü olan 13 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'den sonra, ilân ve reklam malzemelerinin siyasi partilerin genel merkez, il, ilçe ve belde teşkilat binaları hariç, asılmasının, yapıştırılmasının ve teşhirinin yasak olduğuna (298/60-14),

İkinci oylamaya kalması halinde propaganda süresinin son günü olan 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'den sonra ilân ve reklam malzemelerinin asılmasının, yapıştırılmasının ve teşhirinin yasak olduğuna (298/60-14).

Ğ) İlân ve reklam yerleri ile ilgili yasaklar;

İlk oylama için ; (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde ; (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

a) Propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden oy verme gününü,

İkinci oylamaya kalması halinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden itibaren oy verme gününü,

takip eden güne kadar adaylar, herhangi bir kurum veya kuruluş ya da vatandaşlar tarafından, 298 sayılı Kanun'da belirtilen yerlerin dışında, siyasi ilân ve reklam içeren afiş, poster, pankart veya siyasi parti bayrağı gibi malzemelerin asılmasının, yapıştırılmasının veya teşhirinin yasak olduğuna,

Aksi halde, bu ilân ve reklamların kaldırılacağına, masraflarının da ilgisinden tahsil edileceğine,

Belirtilen yasaklarla ilgili işlem yapma yetkisinin;

- Propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden, 13 Nisan 2023 Salı günü saat 24.00'e kadar mülki idare amirlerine,

- Son otuz gün içinde (14 Nisan 2023 – 13 Mayıs 2023) ise ilçe seçim kurullarına ait olduğuna,

Ancak, ikinci oylamaya kalması halinde, Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden, propaganda döneminin son günü olan 27 Mayıs 2023 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar olan sürede yetkin ilçe seçim kurullarına ait olduğuna,

Belediyelerin, yetkili mercilerin istemi üzerine bu Genelge hükümlerine aykırılıkların giderilmesi için araç, gereç ve personeli sağlamakla yükümlü olduğuna (298/61-1),

b) Propaganda döneminin başlangıç tarihi olan 31 Mart 2023 Cuma gününden, oy verme gününü,

ikinci oylamaya kalması halinde, Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği günden oy verme gününü,

takip eden güne kadar şehir içi veya şehir dışında, toplu taşıma amacıyla kamu hizmetlerinde kullanılan hava, kara, deniz ve raylı sistem taşıtlarında yer alan reklam yerleri ve araçlarında, propaganda içeren her türlü yayın yapılmasının yasak olduğuna (298/61-2),

Toplu taşıma araçlarına tahsis edilmiş üstü kapalı duraklar ile yolcuların inip bindiği kapalı alanlarda da yukarıda belirtilen kuralın geçerli olduğuna,

İlçe seçim kurullarının, yukarıda zikredilen yasaklara uyulmasının temini için propaganda döneminin başlangıç tarihinden, (ikinci oylamaya kalması halinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından geçici sonuçların ilân edileceği tarihten) oy verme gününü takip eden güne kadar mülki idare amirleri aracılığıyla gerekli denetimi yapabileceklerine (298/61-2).

H) Matbua dağıtımı;

İlk oylama için ; (31 Mart 2023) - (13 Mayıs 2023)

İkinci oylamaya kalması halinde ; (15 Mayıs 2023) - (27 Mayıs 2023)

a) El ilânı mahiyetindeki matbuaları dağıtacak kimselerin seçme yeterliğini haiz olmaları gerektiğine (298/62-1),

b) Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişiliklerinde memur ve hizmetli olarak çalışanların ilân dağıtamayacaklarına (298/62-2).

I) Seçim süresince yapılamayacak işler;

a) Yurt dışında ve gümrük kapılarında her türlü propagandanın yasak olduğuna (298/94/A-son, 94/E),

b) 298 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinde sayılanlarla, kamuya yararlı dernekler ve bunlarda görev almış bulunan memur ve hizmetlilerin seçimlerde de tarafsızlıklarını korumak zorunda olduklarına (298/63-1),

c) (b) fıkrasında yazılı olanların, seçim süresince; memur ve hizmetlileriyle her türlü araç, gereç ve imkânlarını adayın emrinde veya herhangi bir propaganda faaliyetinde çalıştırmalarının, kullanmalarının veya kullandırmalarının yasak olduğuna (298/63-2),

ç) Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişilikleri, umumi menfaatlere hâdim cemiyetler ve Bankacılık Kanununa tâbi teşekküllerin, herhangi bir adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyuna tesir etmek maksadıyla her türlü yayınlarda bulunmalarının yasak olduğuna (298/62-2, 63-3),

d) Yukarıda (I/ç) fıkrasında sayılanlar ile kamu yararına çalışan dernek ve vakıfların, seçmenin oyunu etkileyebilecek girişimlerde bulunamayacaklarına,

Daha önce basılmış ve yayınlanmış yukarıda belirtilen mahiyetteki her türlü kitap, broşür, afiş ve bunlara benzer yayınların da aynı kurallara tabi olduğuna (298/63-3, 4).

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi Değerli Kağıtlar Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulan "Kişisel Pul" uygulaması kapsamında Cumhurbaşkanı adayının fotoğrafı ve propaganda niteliğinde yazı ihtiva eden "Kişisel Pul"ların yapıştirildiği gönderilerin dağıtımının yapılamayacağına,

**II- SEÇİM PROPAGANDA SERBESTLİĞİNİN BAŞLANGIÇ TARİHİ OLAN
4 MAYIS 2023 PERŞEMBE GÜNÜNDEN,**

**İKİNCİ OYLAMAYA KALMASI HALİNDE KESİN SONUÇLARININ İLÂN
EDİLECEĞİ 19 MAYIS 2023 CUMA GÜNÜNDEN,**

**İTİBAREN OY VERME GÜNÜNÜ TAKİP EDEN GÜNE KADAR OLAN
SÜRE İÇİNDE;**

A- Devlet, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişilikleri, umumi menfaatlere hâdim cemiyetler ve Bankacılık Kanununa tâbi teşekküllere ait kaynaklardan yapılan iş ve hizmetler dolayısıyla, (açılış ve temel atma dâhil) törenler tertiplenmesinin, nutuklar söylenmesinin, demeçler verilmesinin ve bunlar hakkında her türlü vasıtaıyla yayınlarda bulunulmasının yasak olduğuna (298/64, Ek 6),

B- Yurt içinde yapılacak seçim propaganda gezilerine, bakanlarla, milletvekillerinin makam otomobilleri ve resmî hizmete tahsis edilen vasıtalarla katılamayacaklarına, bu maksatla yapılacak gezilerde, protokol icabı olan karşılama ve uğurlamalar ile törenlerin yapılamayacağına ve resmî ziyafet verilemeyeceğine (298/65-1),

Yukarıda yazılı süre içinde, bakanlar ile aday olması durumunda görevde bulunan Cumhurbaşkanının da, seçimle ilgili çalışmalarında ve konuşmalarında 298 sayılı Kanun hükümleriyle bağlı olduklarına (298/65-2),

Bakanlar, milletvekilleri ile aday olması durumunda görevde bulunan Cumhurbaşkanı ve diğer adayların seçim propagandası ile ilgili olarak yapacakları gezilere hiçbir memurun katılamayacağına (298/66, Ek 6).

C- Milli Bayramlar, kurtuluş günleri, Cumhurbaşkanının karşılanması ve uğurlanması ile yabancı Devlet ve Hükümet Başkanlarının ve bakanların resmen ülkemizi ziyaretleri sebebiyle yapılacak karşılama, ağırlama ve uğurlama, adli yıl ile üniversitelerin, uluslararası toplantı ve fuarların açılış törenlerinde ve tabii afet hallerinde bu Genelgede yer alan yasakların uygulanmayacağına (298/Ek 6-1),

Seçim propagandasının başlangıç tarihinden oy verme gününü takip eden güne kadar olan süre içinde (A) bendinde sayılan bütün daire, teşekkül ve müesseselerle Bankalar Kanununa tabi teşekküllerin kanun veya bir idari tasarruf gereği yapacakları mutad ticari, iktisadi ve pazarlama faaliyetleri, vatandaşın oyuna tesir etmek maksadına müteveccih olmadıkça, (A) ve (B) bentlerinde belirtilen yasak hükümlerinin uygulanmayacağına (298/Ek 6-2),

III- KARAR ÖRNEĞİNİN;

1- Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne Kurulumuzun internet sitesi www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına,

2- Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilmesine,

3- a) Seçime katılabilecekleri tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına,

b) Adalet Bakanlığına,

c) Dışişleri Bakanlığına,

ç) İçişleri Bakanlığına,

gönderilmesine,

4- Resmî Gazete’de yayımlanmasına,

15.03.2023 tarihinde oy birliđi ile karar verildi.

Başkan
Ahmet YENER

Başkanvekili
Ekrem ÖZÜBEK

Üye
Ali ÜRKER

Üye
Orhan USTA

Üye
Battal ÖĞÜT

Üye
Talip BAKIR

Üye
Dr. Serdar MUTTA

Üye
Mahmut AKGÜN

Üye
Feysi EROĞLU

Üye
İsmail KALENDER

Üye
Ali ÇOPUR